

Rekomendacje Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

w sprawie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1. Wstęp

Niniejsze rekomendacje zostały przygotowane na okoliczność nadzwyczajnego zawieszenia zajęć w uczelni wywołanego zagrożeniem wirusem SARS-CoV-2. Rekomendacje dotyczą wszystkich zajęć ujętych w programie i planie studiów, które mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na wszystkich kierunkach studiów i poziomach kształcenia, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na studiach podyplomowych.

2. Organizacja procesu kształcenia na odległość

2.1. Infrastruktura technologiczna

- 2.1.1. Uczelnia zapewnia własną, bądź dzierżawioną infrastrukturę technologiczną umożliwiającą prowadzenie kształcenia na odległość, zapewniającą synchroniczną i/lub asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.
- 2.1.2. Uczelnia zapewnia wsparcie w zakresie wykorzystania narzędzi ICT wspomagających zdalne uczenie się studentów.
- 2.1.3. Dopuszcza się wykorzystywanie infrastruktury technologicznej oraz narzędzi innych uczelni krajowych i instytucji, świadczących tego rodzaju usługi, na zasadzie porozumienia. Porozumienie takie powinno specyfikować udostępniane zasoby oraz określać zasady przestrzegania praw autorskich, majątkowych oraz zasad ochrony danych osobowych.

2.2. Zasady przygotowywania i udostępniania materiałów dydaktycznych studentom

- 2.2.1. Uczelnia zapewnia systemy wsparcia w zakresie przygotowywania materiałów dydaktycznych do procesu kształcenia na odległość.
- 2.2.2. Nauczyciel akademicki lub inna osoba prowadząca określone zajęcia, zgodnie z programem studiów przygotowuje i udostępnia materiały dydaktyczne w formie cyfrowej, niezbędne do prowadzenia kształcenia na odległość.
- 2.2.3. Materiały dydaktyczne podlegają monitorowaniu przez kierownika przedmiotu lub inny podmiot wskazany przez władze uczelni. Dodatkowo Uczelnia powinna posiadać procedury w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia, które umożliwiają monitoring jakości materiałów dydaktycznych i sposobu ich udostępniania oraz wykrywania zjawisk niepożądanych w procesie kształcenia na odległość.
- 2.2.4. W przypadku wykorzystania narzędzi zewnętrznych na uczelni spoczywa odpowiedzialność za udostępnienie narzędzia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w szczególności autorskiego, licencyjnego i RODO oraz zapewnienie legalnego i bezpłatnego dostępu do narzędzia dla wszystkich uczestników.

2.3. Prawa i obowiązki studentów

- 2.3.1. Student ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej przebiegu procesu kształcenia na odległość w ramach danego przedmiotu.
- 2.3.2. Student ma prawo do uzyskania wsparcia w zakresie obsługi systemu wspierającego uczenie się na odległość.
- 2.3.3. Student jest zobowiązany do regularnego uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych organizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na zasadach określonych przez nauczyciela akademickiego zgodnie z uczelnianym Regulaminem Studiów.
- 2.3.4. Student jest zobowiązany do wykonywania i odpowiedniego raportowania wszystkich zadań określonych przez nauczyciela w ramach poszczególnych przedmiotów.
- 2.3.5. W przypadku nieobecności na zajęciach, prowadzonych w trybie synchronicznym student powinien mieć dostęp do treści edukacyjnych do wykorzystania w trybie offline na zasadach określonych przez kierownika przedmiotu lub kierownik przedmiotu może zalecić inną formę odrobienia tego typu zajęć.

2.4. Prawa i obowiązki nauczycieli akademickich

- 2.4.1. Nauczyciel zobowiązany jest do przygotowania odpowiednich materiałów dydaktycznych, niezbędnych do uzyskania, przypisanych do danego przedmiotu, efektów uczenia się, których nie udało się osiągnąć na drodze kształcenia w bezpośrednim kontakcie ze studentami-
- 2.4.2. Nauczyciel jest zobowiązany do opracowania i udostępnienia wszystkim studentom dokładnego opisu zakładanych efektów uczenia się oraz metod ich weryfikacji, jeśli w wyniku zastosowania metod i technik kształcenia na odległość, nastąpiły w sylabusie jakieś zmiany w tym obszarze.
- 2.4.3. Nauczyciel jest zobowiązany do przedstawienia studentom dokładnego planu pracy.
- 2.4.4. W przypadku całkowitego przejścia na proces kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nauczyciel akademicki jest zobowiązany do przygotowania takich aktywności i materiałów dydaktycznych, które zapewnią każdemu studentowi, obciążenie pracą na zajęciach zgodne liczbą godzin przypisaną, danemu przedmiotowi, w planie i programie studiów.
- 2.4.5. Nauczyciel jest zobowiązany do regularnego monitorowania i dokumentowania przebiegu procesu uczenia się studentów, zgodnie z wytycznymi przyjętymi na danej uczelni. Dokumentacja powinna, w rzetelny sposób potwierdzać regularność kontaktów i interakcji ze studentami.
- 2.4.6. Nauczyciel jest zobowiązany do takiego zaprojektowania procesu zdalnego uczenia się studentów, który zapewni obciążenie pracą równe przypisanym danemu przedmiotowi punktom ECTS.
- 2.4.7. Nauczyciel akademicki lub inna osoba uprawniona do prowadzenia zajęć ma prawo do autonomii w wyborze narzędzi wspierających uczenie się studentów na

odległość, pod warunkiem zastosowania odpowiednich przepisów wewnętrznych oraz zewnętrznych.

- 2.4.8. Nauczyciel ma prawo do uzyskania wsparcia w zakresie wdrażanych metod, narzędzi i technik kształcenia na odległość na zasadach określonych przez uczelnię.

2.5. Rozliczanie obciążenia dydaktycznego dla nauczycieli akademickich prowadzących kształcenia na odległość

2.5.1. O ile przepisy obowiązujące w uczelni nie stanowią inaczej, do wykonania rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych wlicza się 100 % liczby godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

2.5.2. Za prowadzenie zajęć na odległość do wykonania rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych wlicza się taką liczbę godzin dydaktycznych, jaką prowadzący otrzymałby za prowadzenie przedmiotu o określonym wymiarze w sposób klasyczny.

2.5.3. Na potrzeby kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, możliwe jest zwiększenie liczebności grup laboratoryjnych/ ćwiczeniowych/ projektowych/ seminaryjnych, zgodnie z przyjętymi regulacjami uczelnianymi.

2.5.4. O ile przepisy obowiązujące w uczelni nie stanowią inaczej, rozliczenie obciążenia następuje po zakończeniu zajęć w danym semestrze oraz po potwierdzeniu przez kierownika jednostki organizacyjnej prowadzącej zajęcia dydaktyczne, spełnienia wszystkich dodatkowych warunków zdefiniowanych przez uczelnię.

3. Ocena i walidacja (uznawanie) efektów uczenia się zdobywanych na drodze formalnej w trybie uczenia się na odległość

3.1. Przypisywanie punktów ECTS do efektów uczenia się zdobywanych w trybie uczenia się na odległość

3.1.1. Realizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie narusza Art. 63 ust. 1 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

3.1.2. Utrzymuje się liczbę punktów ECTS przypisaną określonemu przedmiotowi w realizowanym programie studiów.

3.1.3. Punkt ECTS odpowiada 25–30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami.

4. Ocena progresywna (formująca) efektów uczenia się zdobywanych na odległość

4.1 Nauczyciel akademicki zapewnia studentom, w sposób regularny, informację zwrotną dotyczącą ich postępów w nauce.

4.2 Do przechowywania informacji zwrotnych o postępach w nauce przeznaczona jest uczelniana platforma zdalnego nauczania lub inne dedykowane narzędzie.

4.3 Nauczyciel wyznacza termin konsultacji online dla studentów, zgodnie z przyjętym w uczelni regulaminowym harmonogramem konsultacji.

- 4.4 Wszelkie aktywności związane z monitorowaniem przebiegu procesu uczenia się studentów i udzielania im informacji zwrotnej są zapisywane na uczelnianej platformie zdalnego nauczania lub za pomocą innego dedykowanego narzędzia.

4.5 Ocena podsumowująca (sumatywna) efektów uczenia się zdobywanych na odległość

- 4.5.1 Dla każdego efektu uczenia się, zapisanego dla przedmiotu realizowanego na odległość, nauczyciel akademicki ma obowiązek określić metody i kryteria jego weryfikacji.
- 4.5.2 O ile inne przepisy obowiązujące w uczelni nie stanowią inaczej, weryfikacja efektów uczenia się zdobywanych na drodze formalnej, w trybie kształcenia na odległość, jest indywidualną decyzją kierownika przedmiotu i może być przeprowadzona w następujący sposób:
- w trybie regularnym, na terenie kampusu uczelnianego, w postaci zaliczenia ustnego lub pisemnego, określonego przez kierownika przedmiotu.
 - w trybie online - przy użyciu narzędzi informatycznych, odpowiednich dla weryfikacji danego typu efektu uczenia się.
- 4.5.3 Uczelnia powinna zapewniać rzetelną weryfikację efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się może być przeprowadzona w trybie online - przy użyciu form i metod, odpowiednich dla weryfikacji danego typu efektu uczenia się. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie danego kształcenia może odbywać się poza siedzibą uczelni.
- 4.5.4 Kontrola przebiegu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz jego rejestracja może być prowadzona z wykorzystaniem technologii informatycznych.
- 4.5.5 Uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, określonych w semestralnym planie studiów studenta jest obowiązkowe i podlega rozliczeniu zgodnie z zasadami określonymi w uczelnianym regulaminie studiów.

4.6 Proces dyplomowania przeprowadzony z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

- 4.6.1 Egzamin dyplomowy może odbywać się w ramach synchronicznego kontaktu online, w którym dyplomant oraz komisja egzaminacyjna, uczestniczą w egzaminie w tym samym czasie, ale w różnych miejscach.
- 4.6.2 Egzamin dyplomowy może zostać przeprowadzony poprzez wideokonferencję, konferencję internetową, platformę zdalnego nauczania oraz inne narzędzia do synchronicznej pracy grupowej.
- 4.6.3 Komisja egzaminacyjna powinna zweryfikować dane osobowe studenta przystępującego do egzaminu dyplomowego.
- 4.6.4 Po zakończeniu procesu dyplomowania, komisja sporządza protokół z przebiegu egzaminu dyplomowego. Uczelnia powinna zapewnić możliwość podpisania protokołu przez wszystkich członków komisji egzaminacyjnej.

4.6.5 Wszelkie regulacje dotyczące procesu dyplomowania powinny być zgodne z wewnętrznymi przepisami obowiązującymi w uczelni.

Jednocześnie przypominamy, że polityka zapewnienia jakości z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stanowi część uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Polityka uczelniana w zakresie e-learningu może ponadto obejmować elementy jakości, takie jak:

- wsparcie instytucjonalne
- rozwój kursu
- nauczanie i uczenie się
- struktura kursu
- wsparcie dla studentów
- wsparcie wydziału z obowiązkowym szkoleniem e-learningowym dla nowych pracowników
- infrastruktura technologiczna
- ocena uczniów (uwierzytelnianie uczącego się, autorstwo pracy i bezpieczeństwo egzaminów) oraz certyfikacja;
- elektroniczne środki bezpieczeństwa.